

کتاب دوم - در تابعیت

ماده 976 - اشخاص ذیل تبعه ایران محسوب می شوند :

- 1 - کلیه ساکنین ایران به استثنای اشخاصی که تبعیت خارجی آنها مسلم باشد. تبعیت خارجی کسانی مسلم است که مدارک تابعیت آنها مورد اعتراض دولت ایران نباشد .
 - 2 - کسانی که پدر آنها ایرانی است اعم از اینکه در ایران یا در خارج متولد شده باشند .
 - 3 - کسانی که در ایران متولد شده و پدر و مادر آنان غیر معلوم باشند .
 - 4 - کسانی که در ایران از پدر و مادر خارجی که یکی از آنها در ایران متولد شده بوجود آمده اند .
 - 5 - کسانی که در ایران از پدری که تبعه خارج است بوجود آمده و بلافاصله پس از رسیدن به سن هجده سال تمام لااقل یکسال دیگر در ایران اقامت کرده باشند و الا قبول شدن آنها به تبعیت ایران بر طبق مقرراتی خواهد بود که مطابق قانون برای تحصیل تابعیت ایران مقرر است .
 - 6 - هر زن تبعه خارجی که شوهر ایرانی اختیار کند .
 - 7 - هر تبعه خارجی که تابعیت ایران را تحصیل کرده باشد .
- تبصره - اطفال متولد از نمایندگان سیاسی و قنصلی خارج مشمول فقره 4 و 5 نخواهند بود .

ماده 977 - الف - هرگاه اشخاصی مذکور در بند 4 ماده 976 پس از رسیدن به سن بلوغ بخواهند تابعیت پدر خود را قبول کنند باید ظرف یک سال درخواست کتبی به ضمیمه تصدیق دولت متبوع پدرشان دایره اینکه آنها را تبعه خود خواهد شناخت به وزارت امور خارجه تسلیم نمایند .

ب - هرگاه اشخاص مذکور در بند 5 ماده 976 پس از رسیدن به سن 18 سال تمام بخواهند به تبعیت پدر خود باقی بمانند باید ظرف یکسال درخواست کتبی به ضمیمه تصدیق دولت متبوع پدرشان دایره این که آنها را تبعه به وزارت امور خارجه تسلیم نمایند .

ماده 978 - نسبت به اطفالی که در ایران از اتباع دولی متولد شده اند که در مملکت متبوع آنها اطفال متولد از اتباع ایرانی را به موجب مقررات تبعه خود محسوب داشته و رجوع آنها را به تبعیت ایران منوط به اجازه می کنند معامله متقابل خواهد شد .

ماده 979 - اشخاصی که دارای شرایط ذیل باشند می توانند تابعیت ایران را تحصیل کنند -

1- به سن هجده سال تمام رسیده باشند.

2- پنجسال اعم از متوالی یا متناوب در ایران ساکن بوده باشند.

3- فراری از خدمت نظامی نباشند.

4- در هیچ مملکتی به جنحه مهم یا جنایت غیرسیاسی محکوم نشده باشند.

در مورد فقره دوم این ماده مدت اقامت در خارجه برای خدمت دولت ایران در حکم اقامت در خاک ایران است.

ماده 980 - کسانی که به امور عالم المنفعه ایران خدمت یا مساعدت شایانی کرده باشند و همچنین اشخاصی که دارای عیال ایرانی و از او اولاد دارند و یاداری مقام عالی علمی و متخصص در امور عام المنفعه هستند و تقاضای ورود به تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران را می نمایند در صورتیکه دولت ورود آنها را به تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران صلاح بداند بدون رعایت شرط اقامت ممکن است باتصویب هیئت وزراء به تبعیت ایران قبول شوند. (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب 1370)

ماده 981 - حذف شد. (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب 1370)

ماده 982 - اشخاصی که تحصیل تابعیت ایرانی نموده یا بنمایند از کلیه حقوقی که برای ایرانیان مقرر است بهره مند می شوند لیکن نمی توانند به

مقامات زیر نائل گردند:

1- ریاست جمهوری و معاونین او.

2- عضویت در شورای نگهبان و ریاست قوه قضائیه.

3- وزارت و کفالت وزارت و استانداری و فرمانداری.

4- عضویت در مجلس شورای اسلامی.

5- عضویت شوراهای استان و شهرستان و شهر.

6- استخدام در وزارت امور خارجه و نیز احراز هر گونه پست و یا مأموریت سیاسی.

7- قضاوت.

8- عالیترین رده فرماندهی در ارتش و سپاه و نیروی انتظامی.

9- تصدی پستیهای مهم اطلاعاتی و امنیتی . (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب 1370)

قانون استفساریه ماده 982 قانون مدنی

موضوع استفسار:

با توجه به این که در ماده 982 قانون مدنی اخیر التصویب مجلس شورای اسلامی اعلام شده است کسانی که تابعیت ایرانی کسب نموده اند یا می نمایند نمی توانند به قضاوت اشتغال داشته باشند. آیا ماده فوق الذکر شامل کسانی که قبلاً به استخدام قضا درآمده اند و دارای حقوق مکتسبه می باشند، می شود؟ یا این که از استخدام آنان در آینده جلوگیری به عمل می آورد؟

نظر مجلس:

ماده واحده - با توجه به عبارت صدر ماده 982 قانون مدنی افرادی که پس از تصویب قانون تحصیل تابعیت ایرانی می نمایند نمی توانند به مقام قضاوت نائل گردند ولی این محدودیت شامل افرادی که قبل از تصویب قانون تحصیل تابعیت نموده و به امر قضاوت اشتغال داشته اند نمی گردد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز سه شنبه بیست و هفتم مهر ماه يك هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 5/8/1372 به تایید شورای نگهبان رسیده است .

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

ماده 983 - درخواست تابعیت باید مستقیماً به توسط حکام یا ولات به وزارت امور خارجه تسلیم شده و دارای منضمات ذیل باشد -

1 - سواد مصدق اسناد هویت تقاضاکننده و عیال و اولاد او .

2- تصدیق نامه نظمیة دائر به تعیین مدت اقامت تقاضاکننده در ایران و نداشتن سو عسابقه و داشتن مکنت کافی یا شغل معین برای تامین معاش و وزارت امور خارجه در صورت لزوم اطلاعات راجعه به شخص تقاضاکننده را تکمیل و آن را به هیئت وزراء ارسال خواهد نمود تا هیئت مزبور در قبول یا رد آن تصمیم مقتضی اتخاذ کند در صورت قبول شدن تقاضای سند تابعیت به درخواست کننده تسلیم خواهد شد.

ماده 984 - زن و اولاد صغیر کسانی که بر طبق این قانون تحصیل تابعیت ایران می نمایند تبعه دولت ایران شناخته می شوند ولی زن در ظرف یکسال از تاریخ صدور سند تابعیت شوهر و اولاد صغیر در ظرف یکسال از تاریخ رسیدن به سن هجده سال تمام می تواند اظهاریه کتبی به وزارت امور خارجه داده و تابعیت مملکت سابق شوهر و یا پدر را قبول کند لیکن به اظهاریه او لاداعم از ذکور و اثاث باید تصدیق مذکور در ماده 977 ضمیمه شود.

ماده 985 - تحصیل تابعیت ایرانی پدر به هیچوجه درباره اولاد او که در تاریخ تقاضا نامه به سن هجده سال تمام رسیده اند موثر نمی باشد.

ماده 986 - زن غیر ایرانی که در نتیجه ازدواج ایرانی می شود می تواند بعد از طلاق یا فوت شوهر ایرانی به تابعیت اول خود رجوع نماید مشروط بر اینکه وزارت امور خارجه را کتباً مطلع کند ولی هر زن شوهر مرده که از شوهر سابق خود اولاد دارد نمی تواند مادام که اولاد او به سن هجده سال تمام نرسیده از این حق استفاده کند و در هر حال زنی که مطابق این ماده تبعه خارجه می شود حق داشتن اموال غیر منقوله نخواهد داشت مگر در حدودی که این حق به اتباع خارجه داده شده باشد و هر گاه دارای اموال غیر منقول بیش از آنچه که برای اتباع خارجه داشتن آن جایز است بوده یا بعد از ارث اموال غیر منقولی بیش از آن حربه او برسد باید در ظرف یک سال از تاریخ خروج از تابعیت ایران یادداشتن ملک در مورد ارث مقدار مازاد را به نحوی از انحاء به اتباع ایران منتقل کند و الا اموال مزبور با نظارت مدعی العموم محل به فروش رسیده و پس از وضع مخارج فروش قیمت به آنها داده خواهد شد.

ماده 987 - زن ایرانی که با تبعه خارجه مزاجت می نماید به تابعیت ایرانی خود باقی خواهد ماند مگر این که مطابق قانون مملکت زوج تابعیت شوهر به واسطه وقوع عقد ازدواج به زوجه تحمیل شود ولی در هر صورت بعد از وفات شوهر و یا تفریق به صرف تقدیم درخواست به وزارت امور خارجه به انضمام ورقه تصدیق فوت شوهر و یا سند تفریق ، تابعیت اصلیة زن با جمیع حقوق و امتیازات راجعه به آن مجدداً به او تعلق خواهد گرفت .

تبصره 1 - هر گاه قانون تابعیت مملکت زوج زن را بین حفظ تابعیت اصلی و تابعیت زوج مخیر بگذارد در این مورد زن ایرانی که بخواهد تابعیت مملکت زوج را دارا شود و علل موجهی هم برای تقاضای خود در دست داشته باشد، به شرط تقدیم تقاضا نامه کتبی به وزارت امور خارجه ممکن است با تقاضای او موافقت شود.

تبصره 2 - زن های ایرانی که بر اثر ازدواج تابعیت خارجی را تحصیل می کنند حق داشتن اموال غیر منقول را در صورتی که موجب سلطه اقتصادی خارجی گردد ندارند، تشخیص این امر با

کمیسیوني متشکل از نمایندگان وزارتخانه های امور خارجه و کشور و اطلاعات است .

مقررات ماده 988 و تبصره های آن در قسمت خروج ایرانیانی که تابعیت خود را ترك نموده اند شامل زنان مزبور نخواهد بود . (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب (1370)

ماده 988 - اتباع ایران نمی توانند تابعیت خود را ترك کنند مگر به شرایط ذیل -

1 - به سن 25 سال تمام رسیده باشند .

2 - هیئت وزراء خروج از تابعیت آنان را اجازه دهد .

3 - قبلاً تعهد نمایند که در ظرف یکسال از تاریخ ترك تابعیت حقوق خود را بر اموال غیر منقول که در ایران دارا می باشند و یا ممکن است بالوراثه دارا شوند و لو قوانین ایران اجازه تملك آن را به اتباع خارجه بدهد بنحوی از انحاء به اتباع ایرانی منتقل کنند و زوج و اطفال کسی که بر طبق این ماده ترك تابعیت می نمایند از اینکه اطفال مزبور صغیر یا کبیر باشند از تبعیت ایرانی خارجی نمی گردند مگر اینکه اجازه هیئت وزراء شامل آنها هم باشد .

4 - خدمت تحت السلاح خود را انجام داده باشند .

تبصره الف - کسانی که بر طبق این ماده مبادرت به تقاضای ترك تابعیت ایران و قبول تابعیت خارجی می نمایند علاوه بر اجرای مقرراتی که ضمن بند (3) از این ماده درباره آنان مقرر است باید ظرف مدت سه ماه از تاریخ صدور سند ترك تابعیت از ایران خارج شوند چنانچه ظرف مدت مزبور خارج نشوند مقامات صالحه امر به اخراج آنها و فروش اموالشان صادر خواهند نمود و تمدید مهلت مقرر فوق حداکثر تا یکسال موکول به موافقت وزارت امور خارجه می باشد .

تبصره ب - هیئت وزیران می تواند ضمن تصویب ترك تابعیت زن ایرانی بی شوهر ترك تابعیت فرزندان او را نیز که فاقد پدر و جد پدری هستند و کمتر از 18 سال تمام دارند و یا به جهات دیگری محجورند اجازه دهد . فرزندان زن مذکور نیز که به سن 25 سال تمام نرسیده باشند می توانند به تبعیت از درخواست مادر تقاضای ترك تابعیت نمایند .

ماده 989 - هر تبعه ایرانی که بدون رعایت مقررات قانونی بعد از تاریخ 1280 شمسی تابعیت خارجی تحصیل کرده باشد تبعیت خارجی او کان لم یکن بوده و تبعه ایران شناخته می شود ولی در عین حال کلیه اموال غیر منقول او با نظارت مدعی العموم محل به فروش رسیده و پس از وضع مخارج فروش قیمت آن به او داده خواهد شد و بعلوه از اشتغال به وزارت و معاونت وزارت و عضویت مجالس مقننه و انجمن های ایالتی و ولایتی و بلدی و هرگونه مشاغل دولتی محروم خواهد بود .

تبصره - هیات وزیران می توانند بنابه مصالحی به پیشنهاد وزارت امور خارجه تابعیت خارجی مشمولین

این ماده رابه رسمیت بشناسد.

به این گونه اشخاص باموافقت وزارت امورخارجه اجازه ورودبه ایران یااقامت می توان داد.

ماده 990 - از اتباع ایران کسی که خودیاپدرشان موافق مقررات تبدیل تابعیت کرده باشندوبخواهندبه تبعیت اصلیه خودرجوع نمایندبه مجرد درخواست به تابعیت ایران قبول خواهندشدمگرآنکه دولت تابعیت آنها را صلاح نداند.

ماده 991 - تکالیف مربوط به اجرای قانون تابعیت واخذمخارج دفتری درموردکسانی که تقاضای تابعیت یاترك تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران وتقاضای بقاعبرتابعیت اصلی رادارنده موجب آئین نامه که به تصویب هیئت وزراءخواهدرسیدمعین خواهدشد. (اصلاحی مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب 1370)

کتاب هفتم - درنکاح وطلاق

فصل سوم - در موانع نکاح

ماده 1060 - ازدواج زن ایرانی با تبعه خارجه در مواردی هم که مانع قانونی ندارد موكول به اجازه مخصوص از طرف دولت است

قانون تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی

ماده واحده - فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی که در ایران متولد شده یا حداکثر تا يك سال پس از تصویب این قانون در ایران متولد می شوند می توانند بعد از رسیدن به سن هجده سال تمام تقاضای تابعیت ایرانی نمایند. این افراد در صورت نداشتن سوء پیشینه کیفری یا امنیتی و اعلام رد تابعیت غیرایرانی به تابعیت ایران پذیرفته می شوند. وزارت کشور نسبت به احراز ولادت طفل در ایران و صدور پروانه ازدواج موضوع ماده (1060) قانون مدنی اقدام می نماید و نیروی انتظامی نیز با اعلام وزارت کشور پروانه اقامت برای پدر خارجی مذکور در این ماده صادر می کند. فرزندان موضوع این ماده قبل از تحصیل تابعیت نیز مجاز به اقامت در ایران می باشند.

تبصره 1- چنانچه سن مشمولین این ماده در زمان تصویب بیش از هجده سال تمام باشد باید حداکثر ظرف يك سال اقدام به تقاضای تابعیت ایرانی نمایند. تبصره 2- از تاریخ تصویب این قانون کسانی که در اثر ازدواج زن ایرانی و مرد خارجی در ایران متولد شوند و ازدواج والدین آنان از ابتدا با رعایت ماده (1060) قانون مدنی به ثبت رسیده باشد، پس از رسیدن به سن هجده سال تمام و حداکثر ظرف مدت يك سال، بدون رعایت شرط سکونت مندرج در ماده (979) قانون مدنی به تابعیت ایران

بڼيرفته مي شونډ

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علني روز يکشنبه دوم مهر ماه يکهزار و سيصد و هشتاد و پنج مجلس شوراي اسلامي تص-ويب و در تاريخ 12/7/1385 به تأييد شوراي محترم نگهبان رسيد

رئيس مجلس شوراي اسلامي - غلامعلي حدادعادل